

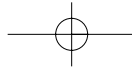
Γλωσσικά σχόλια

<i>ἔστωσαν</i>	ας υποθέσουμε ότι υπάρχουν
<i>ὁ μακάριος, ἡ μακαρία, τὸ μακάριον</i>	ευτυχισμένος (πβ. ν.ε.: μακαριστός, μακαριότητα)
<i>ἀποδύω</i>	γδύνω (πβ. ν.ε.: αποδυτήρια)
<i>βιάζομαι</i>	χρησιμοποιώ βία, επιτίθεμαι σε κάποιον
<i>καίτοι</i>	και πράγματι, και βέβαια
<i>εὐδοκιμέω, εὐδοκιμῶ</i>	προοδεύω, προκόβω
<i>ἀπολαύω + γεν.</i>	απολαμβάνω (πβ. ν.ε.: απόλαυση, απολαυστικός)
<i>ἡ δυναστεία</i>	η δύναμη, η εξουσία (πβ. ν.ε.: δυνάστης, καταδυναστεύω)
<i>οὐδέν τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν ὑπομένει</i>	δεν υποφέρει από καμιά ανθρώπινη δυστυχία
<i>μάλιστα</i> (υπερθ. βαθμ. επιρρ. μάλα) <i>θρήνει</i> (β' εν. προστ. ενεστ. ρ. θρηνέω, θρηνῶ)	πάρρα πολύ να τον θρηνεῖς
<i>ὁ ὕδρος</i>	η υδρωπικία, η συσσώρευση υγρού σε κοιλότητες του σώματος
<i>ἡ Συβαριτικὴ τράπεζα</i>	το βαρυφορτωμένο με εδέσματα τραπέζι
<i>μεθύω</i>	μεθάω
<i>ἐπιτείνω</i>	επιδεινώνω (πβ. ν.ε.: επίταση, επιτατικός)
<i>μακαρίζω</i>	καλοτυχίζω, θεωρώ ευτυχισμένο
<i>ταλανίζω</i>	θεωρώ δυστυχισμένο (πβ. ν.ε.: ταλαίπωρος, ταλαιπωρία)
<i>ιατρικῶν ἀπολαύοντα χειρῶν</i>	να απολαμβάνει ιατρικής φροντίδας
<i>λιμῶ ἑαυτὸν ἐκδιδόντα</i>	να παραδίδεται στην πείνα (πβ. ν.ε.: λιμάζω, λιμασμένος ≠ λοιμός = μεταδοτική ασθένεια), να αποφεύγει το φαγητό
<i>φαρμάκοις προσκαρτεροῦντα</i> (μτχ. ενεστ. ρ. προσκαρτερέω, προσκαρτερῶ) <i>πικροῖς</i>	να παίρνει με υπομονή (πβ. ν.ε.: καρτερία, εγκαρτέρηση, καρτερικότητα) φάρμακα πικρά
<i>μᾶλλον</i> (συγκρ. βαθμ. επιρρ. μάλα) <i>ἐκείνου</i> (β' ὀρος σύγκρισης)	πιο πολύ από εκείνον
<i>ὡμολόγηται</i>	εἶναι κοινά παραδεκτό
<i>ἡ ἰατρεία</i>	η θεραπεία (πβ. ν.ε.: γιατρός, γιατρεία)
<i>τὸ τέλος</i>	ο σκοπός (πβ. τελικές προτάσεις, τελικές μετοχές, εντελέχεια)

Ερμηνευτικά σχόλια

τράπεζαν ἔχων Συβαριτικὴν: Η Σύβαρις ήταν πόλη της Κάτω Ιταλίας χτισμένη πάνω στον ομώνυμο ποταμό. Οι κάτοικοί της ήταν γνωστοί για τον πλούτο και τη ροπή τους στην πολυτέλεια, τη φιληδονία και την αλαζονεία. Για τον λόγο αυτό το επίθετο «συβαριτικός» έφτασε να προσδιορίζει μεταφορικά καθετί το υπερβολικό και ηδονικό.

Ερωτήσεις

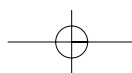
1. Ποιον εκφραστικό τρόπο χρησιμοποιεί ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος, για να εξηγήσει στους πιστούς γιατί δεν πρέπει να θαυμάζουν όσους ζουν μέσα στην αμαρτία;
2. Ποια στάση ζωής προβάλλει έμμεσα, με το απόσπασμα που μελετήσατε, ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος;
3. Πιστεύετε ότι όσα αναφέρει ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος έχουν εφαρμογή στην εποχή μας; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας.

Οι θεοί τιμώρησαν τον Τάνταλο για την ασέβεια προς αυτούς καταδικάζοντάς τον σε αιώνια ανικανοποίητη πείνα και δίψα. Άλλοι λένε ότι κρέμασαν επάνω από το κεφάλι του έναν πελώριο βράχο που απειλούσε να τον συντρίψει. Σε αυτό το αγγείο φαίνεται η προσπάθειά του να συγκρατήσει τον βράχο (απουλικός κρατήρας, ύστερος 4ος αι. π.Χ., Staatliche Antikensammlungen, Μόναχο).

Δεμένος στον πύρινο τροχό, ο Ιξίων, ο βασιλιάς των Λαπιθών, πληρώνει την αχαριστία του απέναντι στους θεούς. Στο πρόσωπό του φαίνεται η οδύνη από τη φωτιά και τα δαγκώματα των φιδιών που τον τυλίγουν (αμφορέας, περ. 330-320 π.Χ., Staatliche Museen, Βερολίνο).

B1. Λεξιλογικός Πίνακας

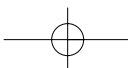
τέλος [= σκοπός, τέλος]
[στο κείμενο συναντήσατε τον τύπο: τέλος]

Αρχαία Ελληνική - - - - - **Αρχαία / Νέα Ελληνική** - - - - - **Νέα Ελληνική**

Ομόρριζα	απλά	<p>τὸ τελεστήριον [= τόπος ιεροτελεστίας] τελεστικός [= 1. κατάλληλος να κάνει κάτι, 2. κατάλληλος για μύηση] τελευτῶ [= τελειώνω, πεθαίνω] ἢ τελευτή</p>	<p>τελῶ [= κάνω, εκτελώ, πραγματοποιώ] ἢ τέλεισις ἢ τελετή ὁ τελεστής [= (α.ε.) 1. αρχηγός, 2. μυσταγωγός, (ν.ε.) ὄρος των μαθηματικών και της φυσικής] τελικός τέλειος ἢ τελειότης (-τητα) τελειῶ (-ώνω) ἢ τελείωσις (-η) τὸ τελείωμα τελειωτικός [= (α.ε.) αποτελεσματικός, (ν.ε.) οριστικός] τελευταῖος</p>	
	σύνθετα	<p>τελεσιουργῶ τελεσιουργός δημοτελής ὑπερτελής [= αυτός που ξεχωρίζει]</p>	<p>τελεσφορῶ τελεσφόρος ὁ τελετάρχης διατελῶ ἀποτελῶ ἐκτελῶ ἐπιτελῶ συντελῶ ἀποτελειῶ (-ώνω) ἢ αὐτοτέλεια ἢ ἐντέλεια [= η τελειότητα] πολυτελής ὑποτελής ἀτελής ἢ ἀτέλεια ἡμιτελής εὐτελής</p>	<p>τελεσίδικος τελεσίγραφο τελειοποίηση τελειόφοιτος εκτέλεση εκτελεστικός ατελέσφορος ιδιοτελής ιεροτελεστία</p>

Ασκήσεις

1. Να εξετάσετε τη διαφορά στη σημασία που παρουσιάζουν οι λέξεις *ἀτέλεια* και *ὑποτελής* στην α.ε. και στη ν.ε. Συμβουλευτείτε τα λεξικά σας.
2. Αφού συμβουλευτείτε το λεξικό σας, να γράψετε προτάσεις στη ν.ε. χρησιμοποιώντας τις λέξεις «τελεσφορῶ», «αυτοτέλεια» και «υποτελής».

3. Να συμπληρώσετε τα κενά με κατάλληλα ουσιαστικά και επίθετα της α.ε. από τον Λεξιλογικό Πίνακα, ομόρριζα των λέξεων που δίνονται παρακάτω:

A'	B'
ἀποτελῶ	τὸ _____
ἐπιτελῶ	ἢ _____ ὁ/ἡ _____, τὸ _____
διατελῶ	ὁ/ἡ _____, τὸ _____
ὁ/ἡ εὐτελής, τὸ εὐτελές _____	ἢ _____
ὁ/ἡ _____, τὸ _____	ἢ αὐτοτέλεια
ὁ/ἡ πολυτελής, τὸ πολυτελές _____	ἢ _____
ὁ/ἡ _____, τὸ _____	ἢ ἐντέλεια

B2. Ετυμολογικά

Νόθα σύνθετα

Νόθα σύνθετα ονομάζονται οι λέξεις που έχουν ως α' συνθετικό ακέραιη πτώση ονόματος και όχι απλό θέμα. Ειδικότερα στα νόθα σύνθετα:

Το **α' συνθετικό** μένει **αμετάβλητο**, π.χ. πασίγνωστος (πᾶσι), δορυφόρος (δόρυ).

Το **β' συνθετικό** άλλοτε μένει **αμετάβλητο**, π.χ. πασίγνωστος (γνωστός) και άλλοτε **υφίσταται μεταβολές**, όπως στις υπόλοιπες κατηγορίες σύνθετων λέξεων, π.χ. δορυφόρος (φέρω).

Ασκήσεις

1. Να σχηματίσετε με τα συνθετικά που σας δίνονται νόθα σύνθετα ονόματα και να δηλώσετε, όπου είναι απαραίτητο, τις μεταβολές των β' συνθετικών τους:

πῦρ + φέρω _____ φῶς + φέρω _____
 νέα + πόλις ἢ _____ μέλι + γλῶσσα _____
 ναῦς (δοτ. πληθ. ναυσί) + πόρος _____

2. Να αναλύσετε τις παρακάτω σύνθετες λέξεις του Λεξιλογικού Πίνακα στα συνθετικά τους μέρη και να σημειώσετε τις μεταβολές των β' συνθετικών, όπου χρειάζεται. Θυμηθείτε όσα διδαχθήκατε στη σύνθεση με β' συνθετικό λέξη κλιτή.

τελεσφόρος _____ δημοτελής _____
 ἀτελής _____ ἀποτελῶ _____
 ἡμιτελής _____ ἐπιτέλεις _____

Γ. Γραμματική

1. Προστακτική ενεστώτα ρ. εἰμί και παρακειμένου των βαρύτονων ρημάτων ε.φ.

Ο τύπος *ἔστωσαν* του κειμένου της Ενότητας είναι τύπος προστακτικής ενεστώτα του ρ. *εἰμί*.

Κλίση προστακτικής ενεστώτα ρ. εἰμί

β' εν.	— ἴσθι
γ' εν.	ἔστω
β' πληθ.	— ἔσθε
γ' πληθ.	ἔστων, ἔστωσαν, ὄντων

Η προστακτική του παρακειμένου των βαρύτονων ρημάτων σχηματίζεται τόσο περιφραστικά (πιο εύχρηστος τύπος) από την ενεργητική μετοχή παρακειμένου του ρήματος και την προστακτική ενεστώτα του ρ. *εἰμί*, π.χ. *λελυκώς, -υῖα, -ὄς ἴσθι*, όσο και μονολεκτικά (σπάνια), π.χ. *λέλυκε, λελυκέτω* κτλ.

❖ Να κλίνετε την προστακτική παρακειμένου του ρ. *κελεύω*:

Κλίση προστακτικής παρακειμένου βαρύτονων ρημάτων ε.φ.

κεκελευκώς, -υῖα, -ὄς _____

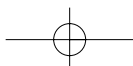
κεκελευκότες, -υῖαι, -ότα _____

2. Ανώμαλα επίθετα

α. πολύς, πολλή, πολύ

❖ Στον πίνακα κλίσης του επιθέτου να συμπληρώσετε και να τονίσετε τους τύπους του θηλυκού γένους (που κλίνεται κατά τα πρωτόκλιτα θηλυκά ουσιαστικά σε -η) και τους τύπους πληθυντικού αριθμού του αρσενικού και του ουδέτερου (που κλίνονται κατά τα δευτερόκλιτα αρσενικά και ουδέτερα ουσιαστικά, αντίστοιχα):

	ενικός αριθμός			πληθυντικός αριθμός		
	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
ονομ.	πολύς	πολλή	πολύ	πολλοί	πολλή	πολλά
γεν.	πολλοῦ	πολλή	πολλοῦ	πολλοῦ	πολλή	πολλά
δοτ.	πολλῶ	πολλή	πολλῶ	πολλοῦ	πολλή	πολλά
αιτ.	πολύν	πολλή	πολύ	πολλοῦ	πολλή	πολλά
κλητ.	πολύ	πολλή	πολύ	πολλοῦ	πολλή	πολλά

Παρατήρηση

Με -λ- γράφονται οι τύποι που η κατάληξή τους περιέχει -υ-. Με -λλ- γράφονται οι υπόλοιποι τύποι (παρατήρηση χρήσιμη και για τη ν.ε.).

β. μέγας, μεγάλη, μέγα

- ❖ Στον πίνακα κλίσης του επιθέτου να συμπληρώσετε και να τονίσετε τους τύπους του θηλυκού γένους (που κλίνεται κατά τα πρωτόκλιτα θηλυκά ουσιαστικά σε -η) και τους τύπους πληθυντικού αριθμού του αρσενικού και του ουδέτερου (που κλίνονται κατά τα δευτερόκλιτα αρσενικά και ουδέτερα, ουσιαστικά, αντίστοιχα):

	ενικός αριθμός			πληθυντικός αριθμός		
	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
ονομ.	μέγας	μεγαλ	μέγα	μεγαλ	μεγαλ	μεγαλ
γεν.	μεγάλου	μεγαλ	μεγάλου	μεγαλ	μεγαλ	μεγαλ
δοτ.	μεγάλω	μεγαλ	μεγάλω	μεγαλ	μεγαλ	μεγαλ
αιτ.	μέγαν	μεγαλ	μέγα	μεγαλ	μεγαλ	μεγαλ
κλητ.	μέγα / μεγάλε	μεγαλ	μέγα	μεγαλ	μεγαλ	μεγαλ

Ασκήσεις

1. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με τους κατάλληλους τύπους της προστακτικής ενεστώτα του

ρ. **εἰμί:**

- α. Γενναῖοι ὑμεῖς _____.
 β. Εὐτυχῆς _____ ὅστις φίλους ἔχει.
 γ. Ὡ νεανία, _____ φιλαλήθης.
 δ. _____, ὦ νέοι, πολυμαθεῖς.

2. Να γράψετε τους παρακάτω τύπους στην προστακτική παρακειμένου διατηρώντας το ίδιο πρόσωπο (η μετοχή να τεθεί στο αρσενικό γένος):

κεκώλυκας	_____
πεφεύγατε	_____
παρεσκέυακε	_____
ἐπεψήφικε	_____

3. Να γράψετε τους τύπους προστακτικής ενεστώτα και παρακειμένου που ζητούνται:

οὔτοι (δανείζω)	_____	_____
σύ (θεραπεύω)	_____	_____
οὔτος (γράφω)	_____	_____

4. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

- α. β' εν. προστ. παρακ. ρ. δουλεύω.
- β. γ' πληθ. προστ. παρακ. ρ. πιστεύω.
- γ. β' εν. προστ. αορ. ρ. έρμηνεύω.
- δ. β' εν. προστ. παρακ. ρ. άκούω.
- ε. γ' εν. προστ. παρακ. ρ. παρασκευάζω.
- στ. β' πληθ. προστ. ενεστ. ρ. κρύπτω.

5. Να συμπληρώσετε τις φράσεις με τους κατάλληλους τύπους των επιθέτων πολύς, πολλή, πολύ και μέγας, μέγλη, μέγα:

- α. Τά δέ βιβλία αὐτοῦ π _____ καταγέλωτος γέμει.
- β. Οὐ βασιλέα μ _____ αὐτόν προσαγορεύομεν ὥσπερ αἰχμάλωτοι;
- γ. Τά τείχη κατέσκαπτον π _____ προθυμία, νομίζοντες ἐκείνην τήν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.
- δ. Οὐκ ἔστιν μ _____ καί νεανικόν φρόνημα λαβεῖν μικρά καί φαῦλα πράττοντας.
- ε. Τά κάλλιστα καί πολυτελέστατα τῶν Μακεδονικῶν ὄπλων ἐπέμπετο π _____ ἀμάξαις.
- στ. Ἐμβάλλουσιν (= εισβάλλουν) εἰς τήν Ἀττικὴν στρατῶ μ _____ Λακεδαιμόνιοι μετὰ τῶν συμμάχων.

Ὁ δὲ πλοῦτος ἡμᾶς, καθάπερ ἰατρὸς κακός, πάντας βλέποντας παραλαβὸν τυφλοὺς ποιεῖ.

Ἄντιφάνης

Ο πλούτος όμως, όπως ο κακός γιατρός, ενώ μας παραλαμβάνει με καλή όραση, μας κάνει τυφλούς.

Πέτρο Μπρέγκελ ο Πρεσβύτερος, Η Γη της αφθονίας (1567). Μια εύγλωττη χιουμοριστική περιγραφή των αποτελεσμάτων ενός γεύματος χωρίς εγκράτεια (Παλαιά Πανακωθήκη Μονάχου).

Η σωστή στάση στο θέμα της τροφής

Α. Κείμενο

Ο Ιωάννης Στοβαίος (5ος αι. μ.Χ.) συγκέντρωσε στο *Ἄνθολογιον* που συνέθεσε επίλεκτα χωρία από πολυάριθμους ποιητές και πεζογράφους βασιζόμενος και σε προϋπάρχουσες ανάλογες συλλογές. Μεταξύ των ανθολογουμένων είναι και ο Μουσώνιος Ρούφος (1ος αι. μ.Χ.), ένας στωικός φιλόσοφος που ίδρυσε ονομαστή σχολή στη Ρώμη. Υποστήριζε ότι οι άνθρωποι είναι ασθενείς και ότι μόνο η φιλοσοφία μπορεί να τους θεραπεύσει. Στο απόσπασμα που θα μελετήσετε μιλάει για τους κινδύνους που κρύβει το φαγητό και τη στάση που πρέπει να τηρεί ένας συνετός άνθρωπος στο θέμα αυτό.

Πολλῶν ἡδονῶν οὐσῶν, αἱ τὸν ἄνθρωπον ἐνδιδόναι αὐταῖς βιάζονται παρὰ τὸ συμφέρον, δυσμαχωπάτη εἶναι δοκεῖ ἢ περὶ τροφήν ἡδονή. Ταῖς μὲν γὰρ ἄλλαις ἡδοναῖς σπανιώτερον ὀμιλοῦμεν, ταύτης δὲ ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν πάντως πειραῖσθαι ἀνάγκη, ὥστε πλείους οἱ ἐνταῦθα κίνδυνοι. Καὶ γὰρ ὁ πλεόν ἢ δεῖ ἐσθίων ἁμαρτάνει, καὶ ὁ κατασπεύδων ἐν τῷ ἐσθίειν, καὶ ὁ τὰ ἡδῖω τῶν ὑγιεινοτέρων βρώματα προτιμῶν. Ἔστι δὲ ἁμαρτία περὶ τροφήν καὶ ὅταν παρὰ καιρὸν προσφερώμεθα αὐτήν. Ἔτι δὴ καὶ ἄλλων ἁμαρτιῶν οὐσῶν περὶ τροφήν, δεῖ ἀπασῶν καθαρεύειν. Καθαρεύοι δ' ἂν τις ἐθίζων αὐτὸν αἰρεῖσθαι σῖτον οὐχ ἵνα ἡδῆται ἀλλ' ἵνα τρέφῃται, οὐδ' ἵνα λεαίνῃται τὴν κατάποσιν ἀλλ' ἵνα ῥωννύῃται τὸ σῶμα. Καὶ γὰρ γέγονεν ἢ μὲν κατάποσις δίοδος εἶναι τροφῆς, οὐχ ἡδονῆς ὄργανον, ἢ δὲ γαστήρ τοῦ αὐτοῦ χάριν οὐπερ ἔνεκα καὶ φυτῶ ῥίζα γέγονεν. Διὸ καὶ προσήκει ἐσθίειν ἡμῖν ἵνα ζῶμεν, οὐχ ἵνα ἡδῶμεθα.

Γάιος Μουσώνιος Ρούφος (Στοβαίος, *Ἄνθολογιον* 3.18.37), διασκευή

Γλωσσικά σχόλια

<p>ἐνδιδόναι (απαρ. ενεστ. ρ. ἐνδίδωμι) αὐταῖς βιάζονται ὁ/ἡ δύσμαχος, τὸ δύσμαχον ὄμιλέω, ὄμιλῶ πειράομαι, πειρῶμαι + γεν. ταύτης πάντως πειρᾶσθαι ἀνάγκη (ἐστί)</p> <p>πλείους (και πλείονες, συγκρ. βαθμ. επιθ. ὁ πολὺς, ἡ πολλή, τὸ πολὺ) ἐνταῦθα ὁ πλεόν ἢ δεῖ (β' ὅρος σύγκρισης) ἐσθίων ἄμαρτάνω ὁ κατασπεύδων ἐν τῷ ἐσθίειν ὁ τὰ ἡδίων (και ἡδίονα, συγκρ. βαθμ. επιθ. ὁ ἡδύς, ἡ ἡδεῖα, τὸ ἡδύ) τῶν ὑγιεινοτέρων βρωμάτων (β' ὅρος σύγκρ.) προτιμῶν (μτχ. ενεστ. ρ. προτιμάω, προτιμῶ)</p> <p>ἡ ἄμαρτία ὅταν παρὰ καιρὸν προσφερώμεθα αὐτὴν καθαρεύω</p> <p>ἐθίζων αὐτὸν αἰρεῖσθαι (απαρ. ενεστ. ρ. αἰρέομαι, αἰροῦμαι)</p> <p>ὁ σῖτος (πληθ. τὰ σῖτα)</p> <p>ἵνα ἤδηται (υποτ. ενεστ. ρ. ἤδομαι) ἵνα λεαίνηται (υποτ. ενεστ. ρ. λεαίνομαι) τὴν κατάποσιν</p> <p>ἵνα ῥωννύηται (υποτ. ενεστ. ρ. ῥώννυμαι) ἡ γαστήρ γέγονε (οριστ. παρακ. ρ. γίγνομαι) τοῦ αὐτοῦ χάριν οὐπὲρ ἔνεκα καὶ φυτῶ ῥίζα</p> <p>διό προσῆκει (απρὸς. ρ.)</p>	<p>ἡ ευχαρίστηση ἐξαναγκάζουν να υποκύψει (πβ. ν.ε.: ενδοτικός) σε αυτές δυσπολέμητος, ακατανίκητος (πβ. ν.ε.: αμαχητί, μαχητικός) έρχομαι σε επαφή, ασχολούμαι με κάτι δοκιμάζω κάτι αυτήν είναι ἀνάγκη να τη γευόμαστε (πβ. ν.ε.: πείραμα, πειρατής, απόπειρα) οπωσδήποτε περισσότεροι (πβ. ν.ε.: πλειονοψηφία, πλειονότητα, πλεόνασμα) εδώ, σε αυτή την περίπτωση αυτός που τρώει περισσότερο απ' όσο πρέπει σφάλλω (πβ. ν.ε.: διαμαρτία) αυτός που τρώει βιαστικά / λαίμαργα αυτός που προτιμάει τις πιο ευχάριστες παρά τις πιο υ- γιεινές τροφές</p> <p>το σφάλμα ὅταν την τρώμε ἀκαιρα / σε λάθος ὥρα εἶμαι καθαρὸς, ἀπέχω ἀπὸ κάτι κακό (πβ. ν.ε.: καθαρεύ- ουσα, κάθαρση) εάν συνηθίσει (πβ. ν.ε.: εθισμός, εθιστικός, ἐθιμο, ἦθος) τον εαυτό του να ἐπιλέγει (πβ. ν.ε.: αιρετός, αἵρεση, αρχαιρεσίες) τα δημητριακά, (εδώ) η τροφή (πβ. ν.ε.: ασιτία, υποσιτι- σμός, επισιτισμός) για να ευχαριστιέται για να ευχαριστεῖ (πβ. ν.ε.: λείανση, λείος) τον οισοφά- γο (πβ. ν.ε.: καταπίνω) του για να ενδυναμώνει (πβ. ν.ε.: ῥώμη, ρωμαλέος, ἐπίρρωση) η κοιλιά (πβ. ν.ε.: γαστρονομία, γαστρορραγία) ἔχει δη- μιουργηθεῖ για τον ἴδιο λόγο για τον ὁποῖο ἔχει δο- θεῖ στο φυτὸ η ῥίζα</p> <p>γι' αυτό αρμόζει, ταιριάζει</p>
---	--

Ερμηνευτικά σχόλια

Ο Γάιος Μουσώνιος Ρούφος (περ. 30-100 μ.Χ.) ήταν συγγραφέας και στωικός φιλόσοφος από την πόλη Βαλσίνιοι της Ιταλίας. Δίδαξε στη Ρώμη επί Νέρωνος, Βεσπασιανού και Τίτου και εξορίστηκε δύο φορές. Μεταξύ των μαθητών του ήταν ο Δίων ο Χρυσόστομος και ο Επίκτητος. Δε σώθηκαν έργα του, παρά μόνο σημειώσεις από τη διδασκαλία του μέσω του μαθητή του Λουκίου, τις οποίες διέσωσε ο Στοβαίος στο έργο του *Ἀνθολόγιον*. Οι συμβουλές του αναφέρονται σε ὄχι συνηθισμένα θέματα, ὅπως ο τρόπος ἐνδυσσης και συμπεριφοράς, ο γάμος, η ανατροφή των κοριτσιῶν και η θέση των γυναικῶν στη φιλοσοφία.

Ερωτήσεις

1. Πώς χαρακτηρίζει ο συγγραφέας τις απολαύσεις που σχετίζονται με το φαγητό και με ποια επιχειρήματα στηρίζει την άποψή του;
2. Ποια σφάλματα που σχετίζονται με τη διατροφή επισημαίνονται στο κείμενο;
3. Ποια είναι, σύμφωνα με τον Μουσώνιο Ρούφο, η ενδεδειγμένη συμπεριφορά στα θέματα της διατροφής;
4. Πιστεύετε ότι όσα παρατηρεί ο Μουσώνιος Ρούφος είναι επίκαιρα στην εποχή μας; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας.

Ψηφιδωτό δάπεδο που παρουσιάζει με μεγάλη λεπτομέρεια υπολείμματα φαγητού, ώστε να προκαλείται οφθαλμαπάτη (τεχνική των tesserae, Μουσείο Βατικανού, Ρώμη).

Τετράδραχμο από τη Μένδη (περ. 425 π.Χ., Νομισματικό Μουσείο Αθηνών).

